

Megjelenik reggeli és esti kiadásban, tehát mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 10 ft, félre 5 ft 50 kr., évnegyedre 3 ft, egy órára 1 ft. — Az esti kiadás külön küldésért a vidékre: Egész évre 1 ft 50 kr., félre 80 kr., évnegyedre 50 kr., egy órára 20 kr.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI LAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent.

Nyiteltéri cikkeik:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Pest, márczius 1.

(K.) Nem tudom, a véletlen játéka-e, de mindenestre nagyon jellemző, hogy azon ismeretes modositvány, melyet Győrfi Gyula képviselő a honvédelmi miniszterium budgetjének tárgyalásakor tőn, éppen ma vetetett el, t. i. akkor, midőn a Deákpárt komoly szakadásának hírért, mint tény, kolportálják a városban.

Ez a „komoly” szó, melylyel súlyt akarnak adni a leleményes feltalálók újdonságaiknak, annyira elnyűtt már, hogy az ember akkor hisz legkevésbé a versio hitelességében, midőn az előtte áll.

A Deákpártban állítólag történt szakadást sokszor emlegették eddig is, új év előtt néhány héttel már ott állt a dolog, hogy az eventuais szakadók új organumát is fognak megindítani, és mi lett az egészből? — Nagy semmi.

Most a szakadás leendő, vagy már tetteleg megtörtént bekövetkezése újból előtérbe nyomult.

„A szakadás megvan, — mondják némelyek kárörömmel, megelégedkezvén talán arról, mikép a magyar nemzet átka éppen mindig csak a szakadás volt.

És hát miben nyilvánult e szakadás?

A mai névszerinti szavazásban, melynek eredménye a jobboldal részéről 68 szótöbbség volt.

Ez a legfényesebb czafolat. „Még a Deákpárt soráiban is kell oly frációt keresni — okoskodnak az illetők — a mely szabadabb gondolkodásu, függetlenebb legyen a zömnél, és ne szavazzon mindenre „igen”-nel, ha a kormány ezt akarja.”

Mert az a szavazás a veszszöparipa, azt az impozant többséget szeretnék depopulárizálni, — az ellen van örökös kifogás.

Nem csodálom, bizony génant dolog az a folytonos kisebbség, csak hogy e bajon nem segít a hírkövésolás.

Szabadabb mozgást, sehol a világon, egy alkotmányos országban nem enged meg egy párt sem tagjainak, mint éppen a jobboldal, a mely akár hány kérdésben felszabadította hievét, a kik ilyenkor tetszésök s meggyőződésük szerint szavaztak.

E kérdések nem voltak jelentékenyek.

Voltak biz azok jelentékenyek akár hányszor, de természetesen nem olyanok, melyek az alapelve nézve szakitották volna meg a pártot, mert az, az árnyalatokra nézve eltérhet egymástól véleményében, ám a lényegre nézve legalább eddig nem tért el, és meg vagyunk győződve, hogy a jövőben sem fog eltérni mindaddig: míg a kormány, melynek a párt támasza, a mostani alapelvekre fektetett rendszer nyomán halad.

Nézetem szerint e világon minden, bizonyos megállapított alapelvekre van basirozva, melyből mint napsugarak lövnek szét a következmények vagy is okozatok. Ezeknek, hogy ugy mondjuk nuanceira nézve merülhetnek fel első pillanatban eltérő nézetek, melyeknek azonban legott el kell enyészniök, mihielyt behoznyul, hogy e nuanceok az alapelv szükségszerű corollariumai.

A Deákpárt éppen ily alapon áll, minél fogva tagjai is csak annyira távozhatnak s fognak bizonyára távozni azon alaptól, a mennyire távozhatnak, hogy azt mint politikai hitágazatot meg ne sértsék; — azontul nem.

Ez pedig még korántsem szakadás.

Igy gondolkozunk e tárgy iránt, és hogy nem éppen helytelenül gondolkozunk így, bizonyítja a mai szavazás, a mely, az árnyalatokban netalán szétágazott véleményeket utóvégre is egy kalap alá hozta, s az ellenek vereségével végződött.

Külföldi gazdasági tapasztalatok.

Koródy István kiküldött reáltanárnak a főméltóságu vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszterhez felterjesztett első évnegyedes jelentéséből.

Kirchberg, 1871. február 28

I. Kirchberg ősrégi időkben a hohenbergi grófok kastélya volt de már 1230-ban egyik családbeli grófnő vezetése alatt egy női zárda alapított, mely 1245-ben mint dömésrendi apácza-zárda, az akkori róm. pápa által sok szabadalommal és más szerzetrendi birtokokkal ajándékozta meg: később részint a hohenbergi uradalom felének, részint pedig más egyéb fekvőségeknek megvásárlása által terjedelmes birtokra tett szert.

1285-ben az uradalom felét, mint a hohenbergi grófok sógora, hábsburgi Rudolf vette meg; minek folytán 1381-ben az egész hohenbergi birtokkal együtt a zárda fölélti kegyuri jog is az osztrák uralkodó házra szállott át. 1805-ben újból Württembergnek jött vissza birtokába, melynek kormánya a zárdát 1806-ban megszüntette s az apácák kihaltával végre 1850-ben földműves iskolává alakította át.

II. A helyi földműves iskola, feladata a földműveléssel foglalkozó nép ifjaiból czélirányos gazdasági oktatás és az iskolával egybekötött gazdasági foglalkozások begyakorlása által, részint a tulajdon birtok észszerűbb kezelé-

sére képesebb gazdákat, részint pedig értelmes bérlőket és jószágfelügyelőket képezni.

Megnyitása 1851. április hó 9-dikén történt, s ha bár az új intézetnek eleve nemcsak a kezdetleges nehezségekkel, de sőt még a nép előítélete- és ócsárlásával is kellett küzdenie: mainap szép előmenetelnek örvend. Főntartási szükségleteinek fődözésére — ide érte a tanító személyzet fizetését is —, a kormány által 2992 frt fordítottak.

A tanterem egy oly épületben van kiszemelve, melyben a növendékek fűtetlen közös hálószobáján és csak a gazdasági elméleti oktatáshoz leginkább szükségelt tárgyakkal ellátott tanszertáren kívül, még egy tanítónak is alkalmas szállása van; ki a növendékek erkölcsi viseletét, valamint az előirt fegyelmi szabályok szoros megtartását is szigoruan felügyelni kötelezve van. A növendékek fegyelmezettségéről bátran elmondhatni, miszerint az, a szó szoros értelmében katonai.

Maga a tanterem, az egyes tanulók számára záros fiókokkal ellátott két hosszú asztallal s külön-külön székekkel van burorozva; a falakat meg részint földabrázok, részint pedig az e vidéken leginkább tenyésztetni szokott elsőbrendü gazdasági növények gyökereit, fenyőfánemek- és tobozaikat ismertető, valamint a francia meterrendszer szerinti s 1872-ben itt is életbe léptetendő hossz-, köb- és ürmértékeket ábrázoló rajzok díszítik.

III. A tanító személyzet és növendékek létszáma:

a) egy igazgató; ki egyszersmind gazdaságügyi tanácsos és a helyi államuradalom bérlője, s évi fizetése 1200 frt.

b) egy tanító, kinek szabad szállás- és holmi kertrészen kívül, évi fizetése 700 frt.

c) egy baromrvozs, évi tiszteletdíja 100 frt.

d) egy erdősz, kinek szabad szállásán s rendes évi fizetésén kívül, az erdőszeti előadásokért járó évi tiszteletdíja 50 frt.

e) egy jószágfelügyelő, ki előadásokat nem tart ugyan, de felügyeli a birtok kezelését, a barmok tenyésztését s a velök való bánásmódot; vezeti a gazdasági munkálatokat s egyszersmind azok gyakorlati kivitelében, a növendékeknek alkalmoszeri utmutatásokat ad, szabad szállással bír s fizetése 250 frt.

A növendékek száma előírás szerint csak 12; három osztályra vannak osztva, s az intézetbe való fölvetelük a betöltött 17 évvel történik; s kiknek a gazdasági gyakorlatok folytathatására egészségeseknek és hibátlan testalkatúknak, s képzettségüket illetőleg pedig legalább az elemi oktatásban jártasoknak kell lenniök.

Jelenleg az I. osztályban: 2; a II-ikban: 4; a III-ikban: 6 növendék van. Tanpénzt nem fizetnek, sőt minden szükségességgel az államtól vannak ellátva az egy koszon kívül, mit nekik a helyi gazdaságvitelnél előforduló munkák teljesítéseért az igazgató, mint egyszersmind bérlő tartozik kiszolgáltatni. (Folyt. k.)

Legújabb táviratok.

A francia nemzetgyűlés 546 szavazattal 107 ellen jóváhagyta a Thiers és társai által Versaillesben aláirt békeelőzményeket.

Bordeaux, márt. 1. d. u. 4 óra. Az ülés 1 órakor d. u. nyitott meg. Az átengedés ellen több óvás adatott be. Lefranc előadó felolvassa a bizottsági jelentést, melynek határozatai egyhangulag fogadtatván el — ajánlatnak a nemzetgyűlésnek a kormány által előterjesztett békeelőzetek — úgy, mint vannak — elfogadásra.

Lefranc ezeket mondja: A bizottmány semmi változást sem indítványoz. Az alkudozók minden lehetőt meglettek, hogy a területátengedés fájdalmas feltételeit máskép alakítsák. Azonban gondolni kell Páris helyzetére és az ellenség fenyegetéseire, mely mindinkább gyalázatosanban kezdi fejletni a népjogot. Páris egy részének megszállása is nagyon fájdalmas, de kikerülhetlen kalamitás.

A jelen szerencsétlenség oly okoknak eredménye, melyekért mi nem vagyunk felelősek. Franciaország becsülete érintetlen. (Élénk ellenmondás balról.) Egyéb-iránt Europa fel volt indulva. Azt hívék, lefegyvereznek és kimerítenek bennünket; de ezen számítás megbukott.

Most arról van szó, hogy az invasio ostarát felfartóztassuk. Jövöre jóvá tudandjuk tenni a mostani veszteségeket, ha a mult tapasztalásain okulva, nem rohanunk forradalomba, de a császárság karjaiba sem menekülünk. (Mozgás.)

Igy folytatja tovább Lefranc: A bizottság egy pillanatig azon gondolatot táplálta, hogy az ellenségnek szabadjára hagyassék minden, a mit akar, — a magunk részéről Europa itélete és méltányosságára hivatkozván; azonban az ellenség Páris erődeinek birtokában, e város maga elfoglalva, hadseregeink desorganisálva, vonalaink mindenfelől fenyegetve lévén, — a bizottság nem vélte czélszerűnek, ezen soha jóvá nem tehető kétségbeesési ténnyel folytatni, mely Párist és Franciaországot tönkre tette.

Páris és Franciaország feláldoztattak volna, a nélkül, hogy a tanácskozásba meghívtak vala. Ha önök a békeelőzeteket visszautasítják, ezzel a következő tényállás áll önök elé: Páris elfoglaltatása: egész Franciaország az ellenséges hatalom alá jutása; és isten tudja, még miféle más szerencsétlenségek.

Ennélfogva mi nem tanácsoljuk önöknek, hogy a kétségbeesés elhatározásának engedjék át magukat. — Történjék bár mi, Franciaország megörzendi azon jogát, hogy küldetését a világban fenntartsa. (Gúnyos ellenmondás.) A bizottság úgy hiszi, hogy a jelenlegi viszonyok között senki sem fogja magát a szavazástól való tartózkodás mögé sáncolni, a mi a kötelességtől való elpártolás és a felelősség alól való elvonás lenne.

Bordeaux, márt. 1. éjjel. A nemzetgyűlés mai ülésében Louis Blanc, ellene, Changarnier, Buffet, Thiers, Brunet, Arago és Milliere mellette szóltak a békeelőzetek ratifikációjának. A szavazás után Keller, az elsassi és lotharingiai követek nevében megnyitá az óvást, melyben az átengedést semmisnek és érvénytelennek nyilatkoztatta, és fenntartja a jogot, hogy azok ismét egyesíthetessenek Franciaországgal. Keller kinyilatkoztatta továbbá, hogy ök nem maradhatnak többé a gyűlésben, mivel egy, az ellenségnek átengedett ország nem lehet ott képviselve.

Bordeaux, márt. 1. délben. A békeelőzetek megbírlására kiküldött bizottmány a Párisban járt bizottsokból megalakulván, elnökévé Benoist d' Azy, előadó-jává Lefranc választott. A bizottmány egyetért az elfogadás iránt; s a nemzet-gyűlés nem fog előbb elcsoloni, mielőtt a törvényjavaslat felett szavazott volna. A kormány többrendbeli intézkedéseket teend a szerződés pénzügyi és egyéb feltételeinek megvalósítására. A nemzetgyűlés közelebről Párisba költözend át.

Az örményegyház ügyében

Simay Gergely képviselő beszéde a február 23-ki országos ülésben.

T. ház! Midőn az állam bizonyos közérdekű czélokát egy vagy más tekintetből szükségesnek tart javadalmazásban részesíteni, főleg három körülményt kell figyelembe venni: a már létező törvényeket, a méltányosságot s a következetességet.

Ha az egyházi czélokra szánt javadalmazás, miként egy a miniszteri előterjesztésből, mint a mult évi tárgyalásokból is kitünik, azon indokból vétetik fel a költségvetésbe, hogy a különböző egyházak ugynevezett kulturai missiójukat annál inkább teljesíthessék, akkor megvallom nem tudom csodálkozásom kifejezését visszahozni a felett, miként történik, hogy a javadalmazásra ajánlott többi egyházak között az azokkal törvényértelmeben egyenjogu örmény szertartásu egyház is nem fordul elő.

Soká gondolkoztam afelett: hol keressém ezen mellőzés okát, reáakadni azonban sehogy sem tudtam, s utóljára is be kellett érnem azon gondolattal: hogyan lehet okát találni annak, a minek tulajdonképpen oka nincs is.

Vagy talán minden egyháznak megvan a maga kulturai missiója, s csak ezen egytellen egynek nincs, azt gondolom, hogy a törvényesített egyházak egyikére ily lealázó bélyeget sütni a legnagyobb méltatlanság volna.

Avagy talán minden egyház szegény, s csak ezen egyetlen egy nem az, ugy hiszem, hogy ez is a hihetlenségek közé tartozik, s a valóságban sem egyezik meg.

Ha jól emlékszem, két nézet nyilvánított e tárgyban a mult évi költségvetés alkalmával:

Egyik: Szlávi igen tisztelt jelenlegi miniszter ur részéről, ki az örmény-egyház tagjainak kedvező vagyoni állását hozta fel annak javadalmazása ellenében.

Másik: Tisza Kálmán igen tisztelt képviselő ur által, ki, ha emlékem nem csal, azt mondotta, hogy tudomása szerint az örmények a latin püspökség alatt álló római katolikusok.

A mi az elsőről illeti, nem tudom minő pozitív adatokból merítette tisztelt miniszter ur az örményekre vonatkozó tudósítását, gyanitom azonban, hogy csupán csak pusztá hírből következtetett azoknak általa oly rózsaszínben festett vagyoni állására, de én nagyobb bizonyossággal állíthatom, hogy ha bizonyos egyháznak legfőbb papjai évi 400, és káplánai évi 100 frt fizetéssel díjaztatnak, miként az jelenleg az erdélyi örmény-egyháznál történik, ez állapot alig ha valami croesusi gazdaságról tesz tanubizonyosságot, különben legyen bár miként, ha e segélyezés államjavadalmazást képez, részletetni kell abból minden a törvény által egyenlően jogosított egyházakat, egyébiránt is csak nem fogja elhíetni akarni valaki, hogy a felsorolt 6 egyház, melyek közül többeknek jövedelmes fekvő birtokaik is vannak, egytől egyig szegény, még kevésbé azt, hogy az izraelita cultus tagjai, kik alapos tudat szerint az ország leggazdagabb osztályát képviselik, szintén szegények lennének; s mégis a főclvből kiindulva, nézetem szerint is igen helyesen e ja-

vadalmazásban részesítetnek; de melyből természetesen az örmény szertartásu egyház sem zárathatik ki, mert „parium par est ratio.”

A mi már Tisza Kálmán igen t. képviselő ur nézetét illeti, fájdalommal kell elismernem, hogy az erdélyi örmény szertartásu egyház, nem ugyan de jure, hanem de facto még mindég a latin szertartásu püspökség hatósága alatt áll, daczára, hogy hieveinek e hazában lett letelepedése alkalmával, s azután is 1672-től 1715-ig saját kebeléből önálló egyház főnöke, felszentelt püspöke volt, s még inkább daczára az 1868-ik évi XLIII. törvényczikknek, mely az érdekelt egyháznak is teljes önkormányzati szabadságát, jogegyenlőségét névszerint világos és határozott szavakban biztosítja, ezen egyház mai tényleges állása tehát annak ugy ősi jogával, történelmi multjával, mint saját törvényhozásunk által elzelőtt két évvel hozott és szentesített törvénnyel a legnagyobb ellentétben van; akarom hinni s bizony is remélem, hogy a magas kormány az igazságszeretet, de főleg a meghozott törvények végrehajtása iránti mulasztáhtalan kötelességének érzetétől áthatva, ezen abnormis helyzetnek megszüntetésével e nevezetes jogsérelmet már valahára orvosolni fogja, s a fennálló törvénynek gyakorlatilag is mielőbb érvényt szerezni nem késend; addig is azonban a létező jogtalanság teljességgel nem szolgálha alapul arra, hogy az egy ujjabb tetéztessék, sem pedig akadályul arra, hogy a t. ház az idézett törvény értelmében egyenjogositott ezen, nem róm. catholica, miként igen t. Tisza Kálmán képviselő ur nyilvánította, hanem örmény szertartásu kath. Egyház számára ép ugy, mint a vele egészen analog állásu görög szertartásu kath. egyház részére is történik, bizonyos javadalmazási összeget megszavazzon, és ezt annyival inkább, mert ezen egyház a különben is jogosulatlanul jelenleg még mindig fölülte álló latin püspökség dus jövedelmeiből vagy bármely más alaplól egy fillérrel sem segélyeztetvén, egyedül lenne az egész országban arra kárhozthatva, hogy hivatását minden segély, minden javadalmazás nélkül betöltsé s fennmaradását egészen magára hagyva eszközölje.

Ha a t. ház bölcsessége minden egyházra nézve egyiránt azon elvet kívánja érvényre juttatni, hogy fenntartása, mint bármely más egyletnél, egyedül hieveknek buzgalmára legyen utalva, az előtt tisztelettel meghajlok, ellene semmi kifogásom; de mindaddig, míg a különböző egyházak czéljaira az állampénztárból javadalmazás és segély adatik, azon kiváratom jogosultságát, hogy e javadalmazásból és segélyből az erdélyi örmény szertartásu egyház is, mint az általam idézett törvény értelmében a többiekkel teljesen egyenjogu ki ne rekesztessék; azt hiszem, sem méltányossági, sem törvényes szempontból kétségbe vonni nem lehet; ide járul még az elvi következetesség is, mely minden téren, de főleg a törvényhozási működés terén szem elől egy perczre sem tévesztendő, ha azt akarjuk, hogy a nép keblében a törvények iránti pietás és megnyugvás fokozatosan emelkedjék és teljesen megszilárduljon.

Ezekből kiindulva bátor vagyok a t. házhoz a rendkívüli szükségleteknek „Egyházi czélokra” vonatkozó rovataihoz egy modositványt benyújtani, és pedig tekintve az országban jelen kedvezőtlen pénzügyi állását ezen általam említett egyház részére csakis a javadalmazások minimumának 5000 frtnak megszavazását kérn; vagy ha, miután modositványom a költségvetésbe egy új tételnek fölvetelét tartalmazza, azt a t. ház bővebb megfontolás alá kívánja venni, s e részben talán a szokottas mód szerint előbb a pénzügyi bizottság véleményét is meghallgatni, méltóztassék modositványomat véleményezés végett azon bizottsághoz áttenni, s fölülte ezen vélemény beérkezéével határozni.

Modositványomat s kérésemet ismételve ajánlom a t. ház becses figyelmébe.

Grant üzenete.

Az északamerikai egyesült államok elnöke a következő üzenetet küldte február 7-én a köztársaság senatusa és képviselő-testületének:

„A német államok egyesülése egy olyan kormányforma alatt, mely sok tekintetben hasonlít az amerikai egyesült államok kormányformájához, oly esemény, mely bizonyára felkelti maga iránt az egyesült államokban lakó nép rokonszenvét. Ezen egyesülés szabályszerűen alkotott kormányokkal egyetértőleg huszonnégy német állam türelmes és kitartó törekvései által lőn valósitva. Az amerikai népnek ez eredményt ugy kell tekinteni, mint egy kísérletet Európában, mely saját alkotmányának legjobb vonásait utánozza és méginkább azon modositásokat, melyeket Nemethon történelme és társadalmi állapota igényelnek.

A szövetség különböző tagjainak helyikormányai fenntartottak a legfőbb államfőnél delegált hatalom által. A legfőbb államfő szerzi meg a szükséges erőit védelmi háború esetére, de nem a jogot hódító háború indítására. A nemzeti egység utáni vágyak, melyek sok millió embert, kik ugyanazon nyelvet beszélnek és szomszédos to-

rületeken laknak, de dynastikus féltékenységek miatt elkülönítve s felosztva voltak, folyton nyugtalanítottak, a rövidlato fejedelmek által végre kielégítették. Németország ma, miként mi, mintegy 34 millió egyesült lakost számlál, s egy kormány alatt áll tekintve a külhatalmak-kali viszonyait, de fenntartva minden egyes államnak az ellenőrzési jogot és hatalmát helyi érdekei, szokásai és intézményeire. Szabad és értelmes embereknek egyesülése nagy csoportokban egy kormány alá, oda fog törekedni, hogy a kormányt olyanná tegye, a minőnek tulajdonképp lennie kell, t. i. a nép akaratának megfelelő képviselő és hatalmának szervezete. Az amerikai rendszer elfogadása Európában egy oly nemzet által, mely szabad és hozzá van szokva önmagát vezetni, a demokratikus intézmények terjesztését fogja eredményezni és az amerikai eszmék békés befolyását emelni.

Az egyesült államok viszonyai Németországgal bensős és őszinték. E két ország közti kereskedelmi összeköttetések évről évre szaporodnak. A german származású lakosok és polgárok nagy száma, a kiköltözök folytonos hullámzása, mely az ország lakóit mihozzánk hozza, e két nemzet társadalmi és politikai viszonyaiban oly bensőséget idézett elő, mint a minő összefüzte azon nemzeteket, melyekből alapítóink származtak. Összeköttetéseink terjedelme ép úgy, mint a német egység nagysága, kívánja, hogy e kormánytól levő képviselőinknek helyzete ne álljon továbbra is fontos hivatásán alól, s hogy németthoni miniszterünk egyenlő legyen nagybritanniai és franciaországi minisztereinkkel. Önök igazságosnak fogják tekinteni, hogy berlini követünk ugyanazon állásba helyeztessék, mint a londoni és a párisi. Különböző német államok egyesülése, és egy kormány alá és a kereskedelmi összeköttetések szaporodása emelni fogja a követ felelősségét és munkáját. Ez okból óhajtom, hogy a berlini követvási miniszter és titkár fizetése a londoni és párisiakéhoz képest megállapíttassék.

Washington, 1871 február 7-én.
Grant Ulysses.

Ez üzenetre a „Siécle“ a következő megjegyzést tette:
„Egy rokonszenves szó sincs benne Franciaország iránt; sőt ellenkezőleg egy fényes dícséret Németország részére, melyet az elnök az éjszakamerikai államokhoz hasonló intézményei tekintetében. E váratlan összehasonlítás sok embert, sőt magát Bismarckot is meg fogja lepni; Bismarck örülni fog különösen a felett, hogy az egyesült államok elnöke megelégedett Franciaországról.“

A „Temps“ commentárja így hangzik:
„Grant tbk. ezen üzenetében a legfényesebb dícséretben részesíti Németországot és a german császárság intézményeit, melyek szerinte „az éjszakamerikai alkotmány legjobb vonásainak utánzati kísérletei.“ E paradox ítélet nem új; hosszan kifejté azt 1866 után Baucroft, éjszakamerikai követ Berlinben, vagis ugyanazon diplomata, kinek rangja és fizetése felemelendő. De komoly és figyelemre méltó Grant tbk. üzenetében azon kiváló és hő tisztelet, melyet a német császárság előtt kifejez,

és megerősítése a Németország és az egyesült államok közti fennálló legszívélyesebb és legbensőbb összeköttetéseknek. E nyilatkozatok különösen most, kellemetlenül lelik meg a francia demáciát.“

UJDONSÁGOK.

— Az igazságügyminiszter oda törekszik, hogy az egész börtönügy a kormány felügyelete alatt álljon, miután a börtönök és fegyenczek jelen ellátása nagyon hiányos és czélszerűtlen. E tárgy bővebb megvizsgálására Csillagh László miniszteri tanácsos küldetett ki, a ki e végett honunk összes börtöneit meg fogja látogatni.

— Dr. Samassa József apát, esztergomi kanonok és miniszteri tanácsos, szépeusi püspökké nevezetett ki.

— A kolozsvári ügyvéd-egylet f. évi márcz. 26-án délelőtt 10 órakor az egylet helyiségeiben rendes közgyűlést tart, melyre a tagok megjelenni kértnek. Tárgyai lesznek: 1) Jelentés a lefolyt évi működésről. 2) A rendes ülések nevezetes mozzanatainak és az ezekkel kapcsolatos intézkedéseknek előadása. 3) Az évi számadások megvizsgálása, és a pénztári maradvány feletti határozás. 4) Az igazgatóválasztmány által előterjesztendő évi költségvetés megbeszélése és megállapítása. 5) Az igazgatóválasztmány és a tisztviselőknek megválasztása. 6) Indítványok elintézése. Megjegyeztetik, hogy a közgyűlés nyilvános. Kolozsvárt, 1871. febr. 27. Az elnökség nevében, Kövéri Mihály, egylet titkár.

— A kolozsvári körnek IV-ik, helyi érdekekkel foglalkozó, szakbizottsága holnap mártius 5-én d. u. 4 órakor a kör helyiségében ülést tart. Értekezésre több tárgy van bejelentve. Nagy Lajos tanár a város utcáinak rendezéséről és javításáról, Kövéri László a tüzoltó egyletekről, Dr. Török Aurél a közegészségi ügyről fognak értekezni. Felhívjuk rá helyi olvasóink figyelmét.

— A kolozsvári takarékpénztár 1871. február havi üzletforgalma. Bevétel: 281. betétután 82508 frt. 25 kr., visszafizetett váltók 69575 frt., visszafizetett előlegek 6390 frt., befizetett kamatok 2059 frt. 55 kr., illetvek 556 frt. 84 kr., részvény átiratási díjak 10 frt., értékpapírok eladásából 777 frt. 50 kr., értékpapírok kamatai 4 frt. 07 kr., államilleték előlegek után 16 frt. 04 kr., össz. 161897 frt. 26 kr. Pénztári maradvány január 31-ről 87920 frt. 37 kr., össz. 249817 frt. 63 kr. Kiadás: visszafizetett bevételek s tőkésített kamatok 85. tételben 30545 frt. 84 kr., bevételek után kifizetett folyó kamatok 7 frt. 88 kr., leszámitolt váltókra 89310 frt., előlegek értékpapírokra 8170 frt., kifizetett részvénykamatok s osztalék 1870-re 1560 frt., pénzintézeteknél elhelyezményekre 15000 frt., értékpapírokra 745 frt., értékpapírok után megtérített kamatok 7 frt. 34 kr., igazgatói tisztelet díj és tisztí fizetések 3588 frt. 32 kr., megjelenési tisztelet díjakra 82 frt., kezelési költségekre 94 frt. 44 kr., állam illeték előlegek után 16 frt. 15 kr. össz. 149126 frt. 97 kr. Pénztári maradvány február 28-án 100690 frt. 66 kr., össz. 249817 frt. 63 kr.

→ Rablás. Balázs S. helybeli szabót, tegnap

éjjel Kolozsvár és Sz.-Ujvár közti az országuton meg-rabolták. A tettesek közül többen a rendőrség erőlyes fellépése folytán megkerültek.

— T. cz. A „m.-ludasi társalkodó“ és „m.-bogáthi olvasó egylet“ j. évi márcz. 14-én d. u. 3 órakor tartandják meg évi közgyűléseket. — Megragadom az alkalmat személyes megjelenésre bizalommal felkérni, nem a fenn irt egyletek pártfogása, vagy általán azok, hanem M.-Ludas egész vidékének anyagi érdekében, miután a már megerősített m.-ludasi kisegítő pénztár megállapítása, ezen közgyűlésnek egyik legfontosabb teendője leendő; annak életbe léptetését pedig indokolnom annyival inkább szükségtelen, hogy M.-Ludas vidékének, különösen anyagi viszonyaira nézt, ily egylet jótékonyását mindnyaján egyformán ösmerjük, s eredményeit kétségbe vonnunk nem lehet. — Hazafi tisztelettel lévén M.-Ludas 1871 február 20-kán. Hancz Pál.

— A „Maros-Ludasi társalkodó“ és „Maros-Bogáthi olvasó-egylet“ folyó hó 14-én d. e. 9 és d. u. 3 órakor előbbinek helyiségeiben, évi nagy gyűléseiket tartandják, melyekben résztvenni, a vidéki értelmiség tisztelettel felkérjük. Maros-Ludas, mártius 2-án 1871. Az irt egyletek választmányai által.

— Esküdtszéki tárgyalás. A pesü esküdtszék előtt Bíró Mihály kisgörgényi földbirtokosnak Orbán Balázs ellen indított sajtópere tárgyalatott. Az esküdtszék, 12 órai ülés után, vádlottat a rágalmazási vádban egyhangulag „nem vétkes“-nek mondotta ki. Vádlott ennek következtében fölmentetvén, magánvádló Bíró Mihály 33 frt 88 kr. eljárási költségben, vádlott részére 20 frtban, továbbá 50 frt védelmi díjban, végül összesen 576 frt tanúzási költségben marasztaltatott el. Vádló semmisségi panaszt jelentett be.

— A budai várszínházat a jövő nyáron két órára Latabár, kassai szinagazgató veszi át.

— (Beküldetett) „Aggasztó gondolatok“ N. N. Kolozsvár 1871. Stein János bizománya, és Levél X—Y—Z barátomhoz. Tankötemény, irta Tarnavölgyi. Pest 1871. Aigner Lajos bizománya. Ára 40 kr. o. é.

Nemzeti színház. Vasárnap, márczius 5-kén „A szép Helena“ Operette 3 szakaszban.

Árjegyzék a Kolozsvárt márczius hó 2-án tartott hetivásárról, (alsó a. mérő középár.) Tisztábuza 5 frt. 78 kr. Elegybúza 3 frt. 90 kr. Rozs 3 frt. 50 kr. Arpa — frt. — kr. Zab 2 frt. 20 kr. Törökbuza 3 frt. 60 kr. Pityóka 2 frt. 70 kr. Marhahús fontja 22 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről. Márt. 3-ról: 5% Metaliques 59. — 5% Nemzeti kölcsön 68.30. 1860-diki államkölcsön 95.60. Bank-részvény 724. Hitelrészvények 253.50. London 124.55. Ezüst 122.75. Cs. k. arany 5.86⁵/₁₀. Napoleondor 9.92. Földtehermentesítési kötvények: Magyar 80. — Temesi 77.30. Erdélyi 75.25. Horv.-Slavon 83.25.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Nyiltér.)*

Udvarhelyszék, 1871. febr. 21. A mint körül-belől négy-öt hó előtt Udvarhelyszéken az egyik képviselői állomás ürességbe jött, annak betöltése tekintetéből valóságos élethalálharc kezdődött úgy a társadalomban, mint a hírlapiradalomban.

Ma már túl volnánk ugyan a választáson, de a medréből kicsapott szenvedélyek hullámai még sem akarnak a rendes korlátok közé visszatérni.

Azt hiszem tehát, senki sem fogja különösnek találni, ha én — ki ez ideig a hírlapi vitától távol tartottam magamat — e néhány sorral a nyilvánosság elé lépek azért, hogy az udvarhelyszéki képviselőválasztás alkalmából felmerült és az olvasó közönségre nézve már bizonyára undorító piszkolódásoknak valahára a sajtó terén legalább vége vetessék.

A tér, melyet e becses lapokon igénybe vehetek, nem engedi, hogy reflexiókat írjak mindazokra, a mik e tárgyban az „Ellenőr“, a „Hon“, s leginkább a „M. Polgár“ hasábjain napvilágot láttak.

Az álnévű rágalmozók jó ideig orozva haraptak míg végre a „M. Polgár“ idei 28. számában közülök kilépett Bartha Miklós.

Mindjárt gondoltam, hogy ez olyas valaki, a kizért költözött ki a „M. Polgár“ aventini hegyére, hogy magának kenyeret csikorjon. Mondják, hogy idegen országból származott Udvarhelyszékre, s négy évig Pesten macskazenerendező és járdataposó volt; a mint azonban a végzetes emlékeztető Asztalos János Vácra tette át főhadiszállását — jónak látta új hazájába visszatérni, s azonnal sár- és porlepetten hivatalért bekopogtatni — de fájdalom! a bözödjárásí dulloi irnokságot, a keblí pénztárnoki ellenőrséget és a jánitárságot más egyének nyerték el... s így a telhetetlen becsavágytól gyötört, dolgozni nem akaró és nem is tudó tígris, a népet a törvényesen fennálló kormány és annak hivatalnokai ellen azonnal bujtogatni kezdett.

Nem esoda tehát ha Asztalos János compániájának ezen bekebelezett tagja, a ki Udvarhelyszéken nem választó és nem bizottmányi tag, beállott baloldali kortesnek, s azon szomorú szerepet vállalta magára, hogy mindent a mi tisztességes, magához a sárba lerántson.

De eljött a számolás ideje — hogy a rágalmozókat — kik nem irtóztak engemet a választás folyama alatti gyilkoltatás iszonyu vádjával gyanusítani, a nyilvánosság előtt felelősségre vonjam. Ennélfogva azon egyént, ki elég galád volt az „Ellenőr“, a „Hon“ legkivált a „M. Polgár“-ban főképp ennek idei 41. számában álnév alatt rágalmakat szórni, s a ki ugyancsak a „M. Polgár“ idei 28. számában „apróságok“ Udvarhelyszékről feliratu cikksorozat alatt magát Bartha Miklósnak nevezte, egy becsületorzó rágalmozónak, egy lelkiösmeretlen bujtogatónak bélyegzem, ki ha pályáját továbbra is így folytatja valószínűleg nem sokáig fog a napfényen sütközni.

Török Pál.

*) Az e rovat alatt megjelenő közlemények tartalmáért az aláíró felelős. Szerk.

„EUROPA“

biztosító részvénytársaság Bécsben.

Helybenhagyatott a magas m. k. földmívelés-, ipar és kereskedelmi miniszteriumnak 1869-iki nov. 5-kén 20881 sz. a. kelt rendelete által.

A) Igazgató tanács:

Elnök: **Herczeg Thurn Taxis Eugen.**
Alelnök: **Epstein Gusztáv,** lovag az Epstein bankház főnöke, cs. kir. szab. Nemzetbank igazgatója, tőzse-tanácsos, Oldenburg nagyhercegségi consul a vaskorona redvíze stb. stb.
Frankl Vilmos, cs. tanácsos, Bécs irodalmi fő- és székváros községi tanácsosa, az alsó ausz. ker.- és iparkamara tanácsosa, Ferencz József rendvíze, a koronás arany érdemkereszt birtokosa stb. stb.
Gerson Miksa, gyárbírtokos, a „Gerson és Lippmann“-cég társa, Ferencz József rendvíze.
Mayer Albert, gyárbírtokos, a „Mayer V. és fiait“ cég főnöke, a cs. kir. szab. „Suess H. A. fiait“ börgyár főnöke.
Suess Emil, a cs. kir. szab. „Suess H. A. fiait“ börgyár főnöke.
B) Vizsgáló-bizottmány: **Dürfeld Gusztáv,** lovag. — **Goldschmidt Ármin,** lovag. — **Reizes Zsigmond.** — Pottagok: **Dr. Chornitzer Ede.** — **Theimer Ede.**

Az igazgatóság Zwernemann Henrik.

Van szerencsénk ezennel tudomásul adni, hogy Erdély részére Kolozsvárt egy vezérügynökséget állítottunk, melynek főnökévé eddigi felügyelőnk **Ottlik Pál** urat neveztük ki, ki fel van hatalmazva biztosítási ajánlatokat elfogadni a következő ágakban: a) tűz- és felrobbanási károk ellen, b) jóság elszállítási károk ellen vizen és szárazon, c) jégkár ellen, d) tükörüveg törési kár ellen, e) és végre biztosításokat az ember életére minden eddig ismert mód szerint, mint biztosítást a hozzátartozóknak, személyes biztosításokat kor szerint, gyermekek kihazasítási biztosítását, élet járadékok és özvegyi pensiók biztosítását stb. stb. s mindezekről fel van hatalmazva kötvényt is kiállítani.

Az igazgatóság.

A fennebb irtakra vonatkozólag alólirt vezérügynökség ajánlja magát biztosítások elfogadására a legmáltányesebb feltételek mellett, a legpontosabb és leghitelesebb kárvizsgálat ígérete mellett.

Az „Europa“ biztosító részvénytársulat vezérügynöksége Kolozsvárt.

Ottlik Pál.

Ideiglenes irodai helyiség búzaútcza 119 sz.

3--3 (63)

(59)

Az első aust. cipészárutársulat.

Franz-Josephs-Quai 1.

Bécsben (a Schuster-kő, most Stadler kávéház mellett) ajánlja készítményeit a következő jutányos ártákokban.

Férfi cipők:

Patentbőr	4 ft. 50.	5 ft. 50.
Borjúbőr	5	5
Borjúbőr kapprival	6	6
Borjúbőr parisz talppal	8	9
Zergebőr	5	5
Muskla lak	5	6
Borjúbőr lablajások	5	7
Muskla lak, parisz talp.	9	10

Nő cipők:

Bőr brümele, előlúzó	3 ft. 80.
Uyauyaz lak hegyvel	4
Bőr, brümele, és	3
Uyauyaz lak hegyvel	4
Uyauyaz lak, talp.	4
Szürke brümele-czipő előlúzó	4
Szürke czipő csugal	3

Ezenkívül ropant mennyiségű különböző tenyűzési czipő férfiak, nők és gyermekek számára, a melyek a hely szűke miatt nincsenek megmíve, de a részletek árjegyzékben előfordulnak, a mely kivánságra ingyen és bérmentesen küldetik meg. Megrendelések utánvót mellett azonnal teljesítenek.

Nagyon vásárlók tetemes ármérséklésben részesülnek.

(69)

Eladó ház.

A párisutczában 204. házszám alatti ház szabadkézbe eladó. Értekezhetni lehet tranta nagy-búdtca 314. sz. alatt Marsalkóval.

Hihetetlen, de mégis igaz, hogy az alább felsorolt regulált ÓRÁK

oly mesés olcsó áron adatnak el.
Csak 10 frt. egy valódi ezüst hengeróra, kristályüveggel, perc mutatóval, valódi talmi aranylánczal, medaillonnal és jótállási jeggyel.
Csak 19 frt. 50 kr. egy valódi angol finom tűz aranyozású ezüst chronometer óra, kettős köpenyvel, finoman zomancozva, kristály üveggel, finom talmi aranylánczal, medaillonnal és jótállási jeggyel.
Csak 15 frt. 50 kr. egy valódi angol, finom tűz aranyozású ezüst chronometer óra egy köpenyvel, láncz- és medaillonnal, valamint jótállási jeggyel.
Csak 14 frt. egy valódi csinos talmi aranyhenger óra, legújabb mintájú, kettős kristályüveggel, melyben a szerkezet elzárra is látható, talmi aranyláncz, medaillon és jótállási jeggyel.
Csak 14 frt. egy talmi arany óra, kettős köpenyvel, savonette, rugóra, kristályüveg- és nickelművel, valódi talmi aranyláncz- és medaillonnal, valamint jótállási jeggyel.
Csak 17 frt. egy valódi angol, ezüst horgony óra, kristályüveg- és finom vésett. láncz- és medaillonnal, valamint jótállási jeggyel.
Csak 15 vagy 18 frt. egy angol Prince of Wales, remontoir óra, a legerősebb csőréggel (caliber), kristályüveggel, nickelművel, valódi csinos talmi aranyba foglalva. Ez órák a többiek felett azon előnnyel bírnak, hogy azokat kulcs nélkül lehet igazítani és felhuzni. Ily órákhoz mindenki egy talmi aranylánczot, medaillont ingyen jótállási jeggyel kap.
Csak 15 vagy 18 frt. egy egészen kisdett női óra, valódi ezüsből, valódi aranyozással, nemkülönben valódi talmi arany nyálkáláncz és jótállási jeggyel.
Csak 13 frt. egy ezüst henger óra, rugóra és erős kristályüveggel, nemkülönben láncz- és medaillonnal talmi aranyból.
Csak 22 frt. egy legfinomabb ezüst horgony óra, 15 rubinra, legfinomabb talmi arany láncz- és medaillonnal.
Csak 22 frt. egy ezüst remontoir óra, mely kulcs nélkül felhuzható, talmi arany láncz- és medaillonnal.
Csak 24, 26 28 frt. arany női órák, láncz, medaillon és jótállási jeggyel.

Minden ezüst és arany óra, a cs. kir. főmek bélyegző hivatala által bélyegzett.
Talmi aranylánczok: rövidék: forint 1, 1.30, 1.60, 2, 3, 4, 5, 6, 7. hosszúk: forint 1.60, 2.50, 3, 4, 5, 6, 7.
Valamennyi órák első minőségűek, és másokkal csekélyebb minőségűekkel fel nem cserélendők.
Az összegnek előre beküldése vagy utánvétel mellett, minden megrendelés 24 óra alatt teljesítetik, és a kivánsat meg nem felelő cikkek, a legkészségesebben kicseréltetnek. Nem regulált órák 2 fital olcsóbbak. Árjegyzék ingyen.
Óraművesek és órakereskedők, egy az órák mindenneműben nagy választékú készletet találnak, és csak a közvetlen Angolhonból és első kézből megszerzés, valamint a nagyban tömeges áruházi teszi lehetővé az órákat oly olcsón árusíthatni.

GLATTAU N. I. bécsi óratelepszete (Etablissement) 51 Kärntnerstrasse Palais Todesco. 51

Nyavalyatörésben (Fallsucht) szenvedőket
levél általi úton gyógyít a nehézkör valódi orvosa **Dr. Killisch O. Berlinben**, jelenleg Louisenstrasse Nr. 45. Eddigélé 100-nál több nyavalyatörést gyógyított meg. (9) 1/2 115-156